

ONTMOETING
HERINNERING
WAARDERING
17 SEPT. 1944

monument naby

Toen het opperhoofd van de Apachenstam der Indianen, Geronimo, in 1909 als boer in de Amerikaanse staat Oklahoma aan zijn laatste levensdagen toe was, kon hij er onmogelijk weet van hebben dat 72 jaar later aan de andere kant van de wereld een monument zou worden onthuld met zijn beeltenis daarop. En toch gebeurt dat, daar zorgt het Eerdse Airborne Comité volgende maand voor.

GERONIMO

Niet om daarmee de herinnering aan Apachenleider Juh Rahn Uh Moh -later

vervormd tot Geronimo-levendig te houden want zo'n brave borst was dat nou ook weer niet. Nee, Geronimo's naam is erg nauw verweven met het 501 ste Parachutistenregiment van de 101e Airborne Divisie dat voor het overgrote deel op 17 september 1944 in Eerde werd neergelaten om een aandeel te leveren in de felle strijd om de Corridor tussen Eindhoven en Arnhem.

Ter opfrissing: Om de tweede wereldoorlog te bekorten hadden de geallieerden in 1944 het plan Market Garden uitgedacht om de Britse opmars in Noord België, die was vastgelopen, meer spirit te geven. Men zou over

19 SEPTEMBER ONTHULLING DOOR OUD-PARA'S

de molen . . .

een grote lengte parachutisten droppen, deel Market van het plan, om een lange smalle corridor in vijandelijk gebied open te houden waardoor een gigantische doorstoot naar Arnhem en verder naar het hart van Duitsland, het Ruhrgebied, moest volgen vanuit Noord België en Zuid Brabant, deel Garden van het plan.

501^e REGIMENT

In deze regio werd de 101e Airborne Divisie neergelaten, bij uitstek getrainde militairen voor een dergelijke operatie en al met een stuk ervaring vanwege hun landin-

TEKST: J.v.Geffen
FOTO's: T.v.Roosmalen

gen in Normandië in juni 1944. Bij Son werd het 506e Parachutistenregiment gedropt, bij St. Oedenrode het 502e en vlakbij Eerde het 501e regiment met als doel de bruggen in Veghel veilig te stellen en Eerde bezet te houden tegen Duitse aanvallen vanuit het Westen om de Corridor, de weg van St. Oedenrode naar Veghel en Uden, open te houden voor het snel oprukkende Britse leger.

Uit tal van verhalen en geschriften is onomstotelijk vast komen te

**ONTMOETING
HERINNERING
WAARDERING
17 SEPT. 1944
MONUMENT**

staan dat dat 50le Parachutistenregiment onder commando van toendertijd

NIET GEMAKKELIJK

Luitenant Kolonel Harry W.O. Kinnard het verre van gemakkelijk heeft gehad in Eerde. Voortdurend moest het regiment de strijd aanbinden tegen sterke Duitse eenheden, waaronder eveneens parachutistencompagnieën, onder commando van Majoor Von Heyden, die trachtten de smalle corridor tussen Veghel en St.Oedenrode af te snijden, hetgeen Von Heyden ook meerdere malen is gelukt.

De naam Geronimo is al vanaf het begin der veertiger jaren synoniem met dat 50le Regiment. Het is de z.g. oorlogskreet geworden sinds soldaat Eberhard van het 50le met een vriend in de

clinch lag die hem vertelde bij elke sprong zo bang te zijn dat hij zelfs zijn mond niet kon openen. Eberhard hielp zijn vriend over die angst heen door bij een gezamenlijke sprong luid Geronimo te roepen. Sindsdien is het de strijdkreet van het 50le Parachute Regiment.

Op diverse plaatsen in Nederland, maar ook in Amerika zelf, zijn monumenten gebouwd voor de 10le Airborne Divisie maar voor een onderdeel daarvan, een Regiment, is men nog nooit toegekomen. Eerde nu

AD VAN RIEL

bij de spits af en op 19 september wordt op het Zandvliet nabij de molen een monument officieel geopend voor hen die daar 37 jaar geleden werden gedropt.

Toch is het allemaal niet zo eenvoudig geweest. Op 1 januari van dit jaar kwam de in St.Oedenrode wonende Eerdenaar Ad van Riel met het idee om een bevrijdingsmonument in Eerde te bouwen. Van Riel (50) kon zich die oorlogstijd nog best herinneren,

TWEE DELEN

heeft in zijn Eerdse tijd naast de molen gewoond en kon zoals vele Eerdenaren exact vertellen dat juist bij die molen de eerste Amerikaanse para's vanaf hun landingsterrein zich oriënteerden en hergroeperden. Het Eerdse Airbornecomité voelde wel iets voor dat initiatief en ging naarstig aan het werk.

Het kleine comité, destijds nog vijf leden, kwam tot daden. Het monument moest uit twee delen bestaan. Een door een architect ontworpen onderbouw, een zeskante zuil met twee schuin aflopende vleugels en daarbovenop een rond betonnen element met aan de voorzijde een mozaïk van Venetiaanse glastegeltjes het embleem van het 50le Regiment, Geronimo met een parachute. Vooral dat laatste was een gigantisch karwei.

*Het element voordat het in beton gegoten werd...
Foto: Tinie*

**ONTMOETING
HERINNERING
WAARDERING
17 SEPT. 1944**

MONUMENT

EMBLEEM

Een vriend van Ad van Riel, Bill McMahon uit Brookville in de Amerikaanse Staat Noord Carolina, beschikte over het embleem van dat 501e Regiment omdat Bill McMahon zelf met dat Regiment in 1944 in Eerde was gedropt. Via Van Riel zorgde McMahon dat Eerde snel over een prototype van het embleem beschikte.

Men beschikte nu over een mouwembleem van slechts enkele centimeters doorsnee maar dank zij een bevriende relatie kon men hiervan een vergroting krijgen van bijna een meter doorsnee. Hiervan werd een spiegelbeeld gemaakt waarop duizenden glastegeltjes moesten worden gelijmd. Het overgrote deel moest zelfs in alle mogelijke formaten en formaatjes worden geknipt. Honderden uren zijn de co-

300 KILO

mitéleden en een aantal vrijwilligers daarmee bezig geweest voordat dit prototype in beton kon worden gegoten.

MONUMENTENZORG

Het Eerdse Airborne Comité was financieel gezien maar nauwelijks in staat het "Eerdse" monument te realiseren.

Nu er met name vanuit Amerika en Engeland zoveel belangstelling voor het Eerdse gebeuren bestaat MOETEN zij die mensen ge-

woon HEEL SOBER ontvangen.

Wie wil hiervoor een bijdrage leveren?

Banknummer Airbornecomité is 1134 04 573 Rabobank Eerde.

Bijzonder veel dank.

Dit karwei heeft men inmiddels geheel eigenhandig geklaard. De onderbouw is inmiddels ook klaar en nog vóór 19 september moet de bijna 300 kilo zware Geronimo op het voetstuk worden gehesen. Uiteraard moet dit gebeuren met de hulp van een kraan maar ook dat ziet men in Eerde alerminst als een probleem want tijdens de voorbereidingen en de bouw van het monument was het opvallend hoe grandioos de hele gemeenschap daadwerkelijk achter de plannen van het comité stond.

CLAIM

Op zaterdag 19 september is het zover dat de officiële onthulling plaats vindt. De vereniging van Airbornevrienden, waarmee het Eerdse Airbornecomité zeer nauwe banden onderhoudt, houdt op die dag de jaarlijkse Remember September. Onderdeel van die viering is de onthulling van Geronimo in Eerde. Met een aantal jeeps uit 1944 komen ca. 20 Amerikaanse oud-

strijders, en deels van dat beroemde 501e regiment en ca. 20 Engelse oudgedienden naar Eerde om de plichtigheid bij de molen mee te maken. Vast staat reeds dat vanuit Eindhoven het bevrijdingsvuur naar het Eerdse monument wordt gebracht en daar wordt ontstoken. Leuke bijkomstigheid is dat in Amerika al bekend is dat Eerde een bevrijdingsmonument aan het realiseren is en diverse oud 501-para's hebben al een claim op de onthulling gelegd zodat het Eerdse Airbornecomité met de vraag zit wie de onthulling zal gaan doen. In elk geval zij die al eens meer aan die Eerdse molen zijn geweest maar dan onder geheel andere omstandigheden, met veel meer angst. Destijds werden zij verwelkomd met lood en vuur, nu zal fanfare De Echo der Bergen en de Eerdse jeugd voor een veel feestelijker stemming zorgen.

ERE-LID JAN

Jammer alleen is dat één man van dat Eerdse

ONTMOETING
HERINNERING
WAARDERING
17 SEPT. 1944
MONUMENT

comité er niet bij kan zijn. Jan van Geffen die zelfs erelid van de 101e Divisie is sinds zijn bezoek aan Amerika in 1978 en die zich zo enorm heeft ingezet voor de verwezenlijking van het Eerdse monument dat hij ook als een stuk van zijn le-

ven zag kan het allemaal niet meer meemaken. Tijdens de bouw van het monument gaf hij zelfs vanaf zijn ziekbed nog technische adviezen maar enkele weken geleden maakte een slopende ziekte een einde aan zijn leven. Een klein beetje is dan ook voor deze stimulerende kracht de Nederlandse inscriptie van het monument van toepassing "Ontmoeting Herinnering Waardering!"

*Aannemers-
bedrijf*
**X. van
heertum**

KAPELSTRAAT 87 EERDE, Tel. 04130 - 6 24 22

v.r.

Jan Deckers:

Na ... bevrijden kwam lijden ...

leed

"De wereld is een tranendal"
Dat hoort men steeds en overal.
En iedereen en ieder kruis
Krijgt vast en zeker eens zijn kruis!

Een tijdje is het leven zoet!
Dan leeft de mens vol overmoed.
Dan is het als een glorie-
riedag,
Een ieder lacht zijn gulste lach!

Maar 't blijft niet zo!
Op enen keer,
Dan slaat het om in regen-
weer.
Dan is het met de vreugde
gedaan.
Langs veler wangen rolt
een traan!

Dit is de aanloop voor 't geval,
Dat ik U hier verhalen zal
Een drama is 't dus lach niet vrind,
Als gij het soms wat koddig vind!

Een dorpje, neen ik noem geen naam!
Het heeft een veel te goede faam.
Het heeft alleen dit zeg ik maar,
En 't wapenschild een ooievaar!

't Ligt aan den rand van bos en hei.
De mens die leeft er kalm en blij.
En, zo het bij ons ook behoore,
Het leven rolt er ongestoord!

